

УДК 378.147.091.33:004.032.6]:81•243
 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/58-2-41>

Катерина ПУГАЧОВА,
 orcid.org/0000-0001-6376-4305
 асистент кафедри англійської філології
 Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
 (Вінниця, Україна) puhachova.kateryna@vspu.edu.ua

Олеся ЖОВНИЧ,
 orcid.org/0000-0001-6430-7341
 кандидат педагогічних наук,
 доцент кафедри методики навчання англійської мови
 Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
 (Вінниця, Україна) olesia.zhovnych@vspu.edu.ua

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ВІЗУАЛЬНИХ МЕДІА У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

В умовах глобалізації світових процесів, євроінтеграції України та актуальності дистанційного навчання, зумовленої воєнним станом, виникає необхідність перегляду пріоритетів у системі підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, відповідності їх фахової підготовки сучасним стандартам. Сучасний викладач має спрямовувати та мотивувати учнів до мислення, допитливості, вільного вираження думок, критичного читання, кооперації та свідомої поведінки, а саме фасилітувати процес навчання. Це зумовлює оновлення організації освітнього процесу, а також упровадження технологічних інновацій, які сприятимуть застосуванню візуальних медіа майбутніми вчителями іноземних мов у професійній діяльності. Метою дослідження є аналіз наукових праць зі підготовки вчителів іноземних мов до майбутньої професійної діяльності та визначення сутності й змістовних вимірів понятійного апарату. В дослідженні здійснено теоретичний аналіз підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до застосування візуальних медіа у професійній діяльності. Підготовка вчителів представлена уявленням про її зміст, види та роль в освітньому просторі. Проаналізовано й надано сутнісну характеристику понятійного конструкту «підготовка», «професійна підготовка» і «підготовка вчителів іноземних мов». Порівняно вітчизняне та зарубіжне трактування понять «вчитель іноземних мов» і «візуальні медіа» у наукових джерелах. Діджитал грамотність і «візуальні медіа» розглянуто, як головні складники підготовки майбутніх вчителів у навчанні іноземних мов. Представлено авторське визначення поняття «візуальні медіа». У результаті проведеного дослідження отримано докази недостатнього наукового обґрунтування понять «вчитель іноземних мов» й «візуальні медіа» і необхідність подальшого дослідження його особливостей.

Ключові слова: підготовка, професійна підготовка, вчитель іноземних мов, візуальні медіа, інноваційні технології.

Kateryna PUHACHOVA,
 orcid.org/0000-0001-6376-4305
 Assistant at the English Philology Department
 Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
 (Vinnytsia, Ukraine) puhachova.kateryna@vspu.edu.ua

Olesia ZHOVNYCH,
 orcid.org/0000-0001-6430-7341
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor at the English Language Teaching Methods Department
 Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
 (Vinnytsia, Ukraine) olesia.zhovnych@vspu.edu.ua

THEORETICAL PRINCIPLES OF FUTURE TEACHERS TRAINING FOR THE APPLICATION OF VISUAL MEDIA IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES

During the globalization of world processes, the European integration of Ukraine, and the relevance of distance learning caused by the state of war, there is a need to review the priorities in the system of training future foreign language teachers and the compliance of their professional training with modern standards. A modern teacher should guide and motivate students to think, be curious, express themselves freely, read critically, cooperate and behave consciously,

facilitating learning. It requires updating the educational process organization and the introduction of technological innovations that will facilitate the use of visual media by future foreign language teachers during their professional activities. The purpose of the study is the analysis of scientific works on the preparation of foreign language teachers for future professional performance and the determination of the nature and meaningful dimensions of the conceptual apparatus. The study carried out a theoretical analysis of future foreign language teachers' training for using visual media in their professional life. Teacher training is represented by the perception of its content, types, and role in the educational space. The characteristics of the conceptual construct "training," "professional training," and "training of foreign language teachers" were analyzed and provided. The national and foreign interpretations of the concepts of "foreign language teacher" and "visual media" in scientific sources are compared. Digital literacy and "visual media" are the main components of training future teachers to teach foreign languages. The author's definition of the term "visual media" is presented. As a result of the conducted research, evidence of insufficient scientific substantiation of the concepts of "foreign language teacher" and "visual media" and the need for further research into its features was obtained.

Key words: training, professional training, foreign language teacher, visual media, innovative technologies.

Постановка проблеми. Актуальність підготовки вчителів іноземних мов до використання візуальних медіа зумовлена як внутрішніми (воєнний стан, інтеграція України до європейських стандартів у сфері освіти), так і зовнішніми факторами, а саме глобалізацією та стрімкою інформатизацією суспільства у світі.

Сьогодні в умовах стрімкої європеїзації та модернізації системи освіти України сучасний вчитель стикається із низкою нових вимог та стандартів, які зі свого боку провокують потребу у стрімкій трансформації ролі вчителя. Згідно з сучасними вимогами Європейської комісії система освіти має здійснити методичний перехід з домінування вчительського монологу на студентоорієнтоване навчання. Відповідно вчитель має виступати не тільки носієм й передавачем знань, а й основним фасилітатором, який стимулює та скеровує процес самостійного пошуку інформації та спільної діяльності учнів, підтримує прагнення до саморозвитку. Це зумовлює пошук нових освітніх парадигм і концепцій, принципів та підходів до організації освітнього процесу, а також методів, форм і засобів навчання студентів, упровадження технологічних інновацій, які сприятимуть підвищенню якості підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до застосування візуальних медіа у професійній діяльності.

Аналіз досліджень. Аналіз існуючих дефініцій, використовуваних у теоретичних джерелах, свідчить про тривалі дискусії стосовно змісту понять окреслених видів підготовки: загальноосвітня, професійна та спеціальна. Особливу увагу дослідників було приділено концепту професійної підготовки вчителів іноземних мов та заходів щодо підвищення застосування візуальних медіа засобів під час майбутнього викладання.

Дослідженню та аналізу теоретичної сутності понять «підготовка», «професійна підготовка», «професійна підготовка вчителів», «професійна підготовка вчителів іноземних мов», «візуальні медіа» присвячено чимало наукових

праць. Підготовка та її види висвітлені в працях Ю. Ненько, Л. Йовенко, О. Шквир, І. Гайдамашко, В. Безлюдна, В. Семиченко, М. Бубнова, М. Байда, Л. Гусак, Т. Осадча, Н. Колесник, Н. Кузьміна, Г. Недлер. Питання професійної підготовки вчителів іноземних мов відображено в працях багатьох українських вчених: Я. Бельмаз, О. Гончарової, Ю. Жилияєвої, М. Ковальчук, К. Кончовича, В. Андрієвської, Р. Грикової, С. Ніколаєвої, Є. Пасова, З. Цветкової. Формування компетентностей застосування візуальних медіа у професійній діяльності було досліджено такими вченими, як М. Бовтенко, І. Захарова, В. Смолянінова, Е. Азімов, О. Палій, Ю. Гапон. Однак актуальність підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до застосування візуальних медіа мотивує до подальших його досліджень.

Мета статті: Проаналізувати й узагальнити наукові праці з підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до застосування візуальних медіа; уточнити й з'ясувати сутність і змістовні виміри понятійного апарату дослідження.

Виклад основного матеріалу. Одним із пріоритетів у законі України «Про вищу освіту» зазначено саме підготовку нового молодого та інноваційного покоління майбутніх вчителів у закладах вищої освіти, де основною функцією вважається «відтворення й передавання новим поколінням досвіду минулої та сучасної культури, підготовка їх до подальшої діяльності, формування в молоді на гуманістичних засадах світоглядних принципів» (Державна національна програма, 1993: 44-46). Це зумовлює пошук та дослідження нових освітніх парадигм і концепцій, принципів та підходів до професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, й інновацій, які сприятимуть реалізації застосування візуальних медіа у викладацькій діяльності. Аналізуючи педагогічну підготовку вчителів іноземних мов, нам насамперед слід дослідити та визначити поняття підготовки майбутніх фахівців у ЗВО.

Важливо зазначити, що інтерпретація та визначення поняття підготовки майбутніх вчителів

представлені по-різному у наукових джерелах. Найбільш ґрунтоване осмислення поняття підготовки майбутніх вчителів було здійснено у наукових роботах Л. Йовенко, О. Шквир, І. Гайдамашко, Ю. Ненько, В. Безлюдної.

Задля влучної та точної дифінізації поняття «підготовка» нам слід звернутися до «Великого тлумачного словника сучасної української мови» та проаналізувати його роз'яснення підготовки як «запас знань, навичок, досвід тощо, набутий у процесі навчання, практичної діяльності», що зі свого боку є відносно узагальненим визначенням та потребує певної конкретизації (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005: 262). Дифініція «підготовка» набує більш звуженого значення з педагогічного ракурсу, а саме визначається та характеризується як не запас знань, а вже як комплекс спеціальних умінь та навичок, фахового досвіду й правил поведінки, які невід'ємними складовими успішної професійної діяльності (Гончаренко, 1997: 253). На думку Ненько Ю. П. «підготовкою» слід вважати процес під час якого у майбутнього фахівця формуються та удосконалюються «професійні знання, уміння, навички та особистісні якості», які потребує майбутній вчитель у своїй професійній діяльності (Ненько, 2017: 42).

У зв'язку із стрімким розвитком інформатизації освіти та актуальністю дистанційної освіти вчені з сучасної педагогічної точки зору виділяють новітнє тлумачення поняття «підготовки майбутніх вчителів», а саме характеризують його як фреймворк в освітньому процесі закладу вищої освіти, де головною метою є розвиток у студентів цифрової грамотності, потягу до навчання впродовж життя та оволодіння спеціальними знаннями й уміннями задля високої якості та результативності професійної діяльності вчителя у дистанційній формі (Шквир, Гайдамашко, 2020: 18).

Відповідно до класифікації Л. Йовенко ми можемо поділити підготовку майбутніх вчителів на такі категорії, як загальноосвітня, спеціальна та професійна: «загальноосвітня – це оволодіння студентами загальними знаннями; професійна підготовка – забезпечення людини певною сумою знань, умінь і навичок, необхідних у конкретній галузі діяльності – педагогічній, виробничій, економічній, естетичній та ін.; спеціальна педагогіка – ґрунтовне оволодіння студентами спеціальними знаннями, опанування специфічними вміннями та навичками передачі їх учням у процесі майбутньої професійної діяльності в школі» (Безлюдна, 2017: 34).

Згідно із вище проаналізованими поглядами вчених ми можемо вважати, що конкретного або

спільного поняття «підготовки» наразі не визначено. Це дає нам припущення вважати, що поняття «підготовка» позбавлене самостійного значення і вживається лише у контексті певної професії, що зумовлює високий рівень частоти вживання саме поняття «професійна підготовка».

Питання професійної підготовки дискутувалось та розглядалось у цілій низці праць таких науковців, як В. Семиченко, М. Бубнова, М. Байда, Л. Гусак, Т. Осадча, Н. Колесник, Н. Кузьміна, Г. Недлер, які аналізували її аспекти й дифінізацію, що також свідчить на різноманіття його семантичного компоненту.

У своїй роботі Д. Супрун трактує поняття «професійна підготовка» як: динамічний процес, цілло якого є формування професійної готовності, який передбачає: психологічну готовність – сформовану спрямованість на діяльність, установку на роботу; науково-теоретичну готовність – наявність певного діапазону педагогічних, психологічних та соціальних знань, необхідних для компетентної професійної діяльності; практичну готовність – наявність сформованих професійних умінь і навичок; психофізіологічну готовність – наявність відповідних передумов для оволодіння професійною діяльністю, сформованість професійно-значущих особистісних якостей; фізичну готовність – відповідність стану здоров'я та фізичного розвитку вимогам професійної діяльності, працездатності» (Супрун, 2017: 14).

Із психологічної точки зору поняття «професійна підготовка» ілюструється О. Цюняк не як процес розвитку викладацької особистості, а саме як засіб особистісної градації потенціалу, креативності та творчості базуючись на «оволодінні загальнонауковими та професійно значущими знаннями, уміннями і навичками» (Цюняк, 2019: 203).

Більш сучасні дослідники виділяють у понятті «професійна підготовка» різноманітні аспекти, а саме методологічні, соціальні, юридичні світоглядні, дидактичні та фінансово-економічні, і наголошують на єдності та одночасності особистісного й фахового розвитку майбутніх вчителів.

Поняття «професійна підготовка» згідно з сучасними вимогами ринку праці було деталізовано Т.В. Роговою, яка акцентувала свою увагу на необхідності розвитку жаги до науково-технічних знань та навичок у майбутнього фахівця. В умовах інноваційності це дозволить розширити межі наукових галузей, розвинути селекційні навички, а саме «вміння віднайти і отримати необхідну інформацію та зробити правильні висновки» (Рогова, 2017: 5). До сучасних вимог щодо «професійної підготовки» Т.В. Рогова також додає

life-long learning – навчання впродовж життя, що зі свого боку екіпірує майбутнього фахівця навичкою гнучкості та дозволяє вчасно реагувати на нові потреби ринку праці.

У зв'язку з викладеним вище ми можемо вважати, що поняття «професійна підготовка» зазнало певної семантичної асиміляції, а саме із більш загального значення як запас отриманих знань та навичок воно під впливом розвитку інформаційних технологій конкретизується як вміння вирішувати завдань, які значно розширились та змінилися. Аналіз науково-педагогічних джерел із теми дослідження дозволяє стверджувати, що поняття «професійна підготовка» слід замінити на нове поліаспектне як-от «мультипрофесійну підготовку». Адже як підкреслювалось вище сучасні вимоги включають сформовані професійні знання, якості і уміння, готовність до постійного професійного саморозвитку, соціальну і професійну позиції, інноваційну діяльність та єдність теоретичних і практичних складових.

Згідно з вимогами Болонського процесу, Закону України «Про вищу освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, Концепції Нової української школи, Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті «професійна підготовка майбутнього вчителя» також потребує випереджувального характеру.

Дослідженню проблем професійної підготовки майбутніх вчителів приділяли такі науковці, як В. Кремень, Н. Ничкало, В. Андрущенко, Г. Васянович, М. Чайка, В. Луговий, О. Матвієнко, Н. Бібік, Л. Лук'янова, О. Янкович, Н. Кичук, С. Мартиненко, М. Євтуха та інші.

На думку М. Бойко розвиток педагогічної освіти передбачає «врахування сукупності соціальних, національних, соціокультурних ідей, принципів і моделей розвитку суспільства, спрямованих на створення сприятливих умов для повноцінного становлення особистості майбутніх фахівців, їхньої успішної інтеграції в суспільне життя, а також залучення до управління на місцевому, регіональному й національному рівні; ґрунтується на моделі відкритого розвитку, що спонукає проявляти ініціативу, самостійно визначати пріоритети, методи здійснення освітньої політики» (Бойко, 2022: 29).

Вище описані погляди також поділяє Цюняк О. В. у своїй монографії та акцентує свою увагу на тому, що майбутній вчитель має отримати таку професійну підготовку, яка полягає «в засвоєнні комплексу необхідних загальнотеоретичних знань, професійних умінь та навичок для успіш-

ного виконання професійних функцій, розвитку інтелекту, регламентованого загальним стандартом вищої освіти, за яким формується цілісне уявлення про майбутню професійну інноваційну діяльність» (Цюняк, 2021: 19).

Головними стратегічними лініями щодо реформації професійної підготовки майбутнього вчителя Н. Ничкало, І. Козубовська, В. Примакова вважають:

1. Модернізацію змісту підготовки майбутнього вчителя, де сучасний фахівець володіє мотиваційними, змістовими, операційно-діяльними, інформаційно-комунікаційними, особистісними компетентностями.

2. Використання інноваційних методів у професійній підготовці майбутніх вчителів, а саме програмоване навчання, технології диференційованого навчання, перспективно-випереджальне навчання, групова та колективна робота задля розвитку інноваційної діяльності на посаді вчителя.

3. Орієнтація на науково-дослідну роботу у підготовці майбутніх вчителів, яка передбачає «формування мотивації до експериментальної та науково-дослідної роботи», «цілеспрямованого процесу експериментальних, проектних досліджень освітніх систем», «створення умов до пошуку та здійснення інноваційних ідей».

4. Спрямування майбутніх вчителів до розвитку національного виховання і соціалізації дітей та молоді, де головним акцентом є демократизація і гуманізація навчально-виховного процесу на основі європейських гуманістичних цінностей.

5. Формування навичок саморегуляції педагогічної діяльності майбутніх вчителів, а саме розвиток мотиваційної сфери особистості, надання свободи вибору, усвідомлення значущості процесу пізнання (Товканець, 2018: 11-26).

Поняття «вчитель іноземних мов» у працях багатьох вітчизняних науковців не має чіткого визначення, що свідчить про його дискусійний характер. Проте В. Безлюдній вдалося на основі проаналізованої семантики понять «вчитель» та «іноземна мова» сформулювати власне визначення, яке описує вчителя іноземних мов як педагогічну посаду метою якої є навчання та розвиток мовленнєвої культури у майбутніх фахівців «змістом і засобами іноземної мови» (Безлюдна, 2017: 42).

Вітчизняні та зарубіжні науковці у своїх дослідженнях визначають поняття «вчитель іноземних мов» за допомогою низки вимог щодо підготовки майбутніх вчителів іноземних мов до професійної діяльності. На думку В. Редько та В. Буренко вчитель іноземних мов – це організатор навчального процесу, модератор учнівської діяльності

під час уроку, представник держави, вихователь майбутнього покоління та інноватор у педагогічній, методичній та психологічній сферах (Редько, Буренко, 2021: 1).

Згідно із вищесказаним виділяють такі види професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, а саме загальнокультурну, теоретико-лінгвістичну, практичну та професійно орієнтовану теоретичну підготовку фахівців.

Загальнокультурна підготовка вчителів іноземних мов до професійної діяльності має включати:

- гуманізацію та налагодження міжособистісних стосунків, які впливають не тільки на розвиток особистості учня, а й на процес професійної підготовки в цілому;
- усвідомлене та логічне використання іноземної мови, а саме фактів дійсності, предметів та явищ;
- розвиток мовленнєвої культури особистості, правильно та грамотно передавати свої думки;
- розвиток загальної культури особистості за допомогою вивчення культури, мистецтва, літератури та етикою країни, мову якої вивчають;
- оволодіння культурою письмового спілкування;
- уміння працювати з іншомовною професійною інформацією під час самостійного пошуку інноваційних методів та самовдосконалення прийомів навчання (Безлюдна, 2017: 42-43).

Теоретико-лінгвістична підготовка вчителя іноземних мов досягнуто тоді, коли майбутній фахівець володіє теоретичними знаннями історії та розвитку іноземної мови, вільно працює з науковою літературою та вирішує актуальні наукові проблеми, що зумовлює високий рівень інтелектуального потенціалу студентів.

Практична підготовка майбутніх вчителів іноземних мов передбачає оволодіння «лінгвістичною, лінгвокраїнознавчою, комунікативною, навчально-пізнавальною та лінгвометодичною компетенціями» (Безлюдна, 2017: 44).

Формування теоретичних знань педагогіки, організації навчально-виховного процесу та умінь проведення самостійного педагогічного дослідження вважаються ключовими складниками професійно орієнтованої теоретичної підготовки.

Проаналізувавши та дослідивши наукові праці зарубіжних дослідників ми можемо виділити, що вчитель іноземних мов – це спеціаліст, який не тільки володіє іншомовною компетентністю та є висококваліфікованим методистом, а й має сформовані *soft skills*. До навичок XXI століття включають такі базові компетентності, як кооперація, діджитал освіченість, критичне мислення та

розв'язування проблем, які вважають невід'ємним фундаментом у навчанні іноземних мов. Адже майбутні вчителі іноземних мов мають підготувати та навчити своїх учнів бути активними учасниками комунікації, працювати у команді, приймати рішення та розв'язувати завдання креативним шляхом. Відповідно фокус у навчанні мови в сучасному світі більше не акцентується на аспектах граматики, запам'ятовування та зубріння, а переходить до активного використання мови та міжкультурної компетентності, що означає спілкування та комунікацію із представниками інших культур та національностей: знання традицій, ціннісної сторони та їх норм поведінки. Тобто майбутній вчитель іноземних мов має оволодіти умінням користуватись словом у своїй професійній діяльності.

Після пандемії 2019–2021 років навчання та викладання були змушені перейти у нове середовище, а саме у онлайн платформи. Учні відчули значно менше цей різкий перехід порівняно з вчителями, тому серед зарубіжних дослідників поняття «*digital immigrants*» стає все більш розповсюдженим (Chehimi, Alameddine, 2022: 102). Адже всесвіт у 2019 році був змушений перейти в онлайн режим навчання без підготовки. Аналізуючи сьогоденну російську агресію в Україні ми маємо підкреслити, що набуття діджитал навичок являється ключовим та обов'язковим компонентом у підготовці майбутніх вчителів іноземних мов до професійної діяльності.

Згідно із викладеним вище нам слід підкреслити важливість та релевантність включення до обов'язкових діджитал навичок майбутніх фахівців уміння застосування візуальних медіа у викладанні іноземних мов та проаналізувати поняття «візуальні медіа» за допомогою порівняльного аналізу вітчизняних та зарубіжних джерел.

Поняття «візуальні медіа» не має однозначного визначення, що свідчить про дискусійне його підґрунтя у вітчизняному науковому просторі. Н. Череповська у своїй роботі визначає візуальні медіа або медіатексти як «техногенні візуально-сміслові системи певного медіаформату (фотозображення, фільм, відеоролик, анімація, телепрограма тощо), цілісні елементи загальної візуальної медіапродукції» (Череповська, 2014: 41). Із цією дефініцією погоджується Н. Понежа, яка вважає, що усі «текстові повідомлення в медіа, зображення у вигляді малюнків різного походження і фотографії» можна називати візуальними медіа (Понежа, 2019: 6). Проте у своєму переліку прикладів візуального контенту дослідниця обмежується лише картинами, плакатами та скульптурами, що суперечить попередній вищезгаданій думці.

На основі використання іншомовних медіаповідомлень у навчанні іноземних мов вчитель формує в учнів здатність до іншомовного письмового або усного спілкування та лінгвокультурну компетентність (лінгвістичні або країнознавчі знання). Цю думку підтримує Л. Петрик у своєму дисертаційному дослідженні та дещо розширює поняття «візуальні медіа» до діаграм, схем, таблиць, SMS-повідомлень, логотипів, біл-бордів та афіш (Петрик, 2020: 181).

У зарубіжному науковому просторі розділяють візуальні медіа на два види, а саме на прогнозовані та непрогнозовані. Прогнозовані візуальні медіа передбачають візуальний матеріал, який потребує спеціальне обладнання та діджитал девайс для його імплементації. Проте непрогнозовані візуальні медіа, які включають картинки, плакати, чарти, дошки, не потребують особливого технічного забезпечення для їх перегляду. На думку В. Мітчел візуальні медіа – це розмовний вислів, який використовується для позначення таких речей, як телебачення, кіно, фотографія, живопис тощо (Mitchel, 2005: 11). Таке маркування візуальних медіа може здатись оманливим і абсолютно недоречним. В. Мітчел стверджує, що візуальні медіа включають не лише відчуття зору, але й інші органи чуття (особливо дотик і слух).

Відповідно до цього ми можемо визначити візуальні медіа як галузь засобів масової інформації, яка включає візуальні ефекти для спілкування. Це включає ряд ресурсів, які служать засобом передачі знань, таких як відео, фотографії, анімацій, зображення, газети, телебачення або вірусне відео у соціальних мережах.

Висновки. У результаті проведеного дослідження отримані докази недостатності наукового обґрунтування поняття «вчитель іноземних мов» і «візуальні медіа» та доведена необхідність подальшого дослідження їх особливостей.

Теоретичний аналіз наукових праць дозволив дослідити поняття «підготовка» та виявити, що це поняття має більш звужену семантику з у педа-

гогічному просторі. У нашому дослідженні ми визначили поняття «підготовка» як комплекс спеціальних умінь, навичок, знань норм поведінки, які потрібні для успішної професійної діяльності майбутнього вчителя.

Професійна підготовка майбутніх вчителів до професійної діяльності передбачає: професійну готовність фахівця, оволодіння спеціальними знаннями і навичками, жагу фахівця до науково-технічного розвитку умінь, розширення soft skills, інноваційну діяльність та формування навичок саморегуляції, що вважається базисом сучасного фасилітатора відповідно до сучасних європейських стандартів освіти.

Логічне використання іноземної мови, теоретичні знання педагогіки, розвиток мовленнєвої культури особистості, гуманізація міжособистісних стосунків, оволодіння універсальними європейськими компетентностями, інформаційно-комунікативною освіченістю та діджиталізація вважаються головними складниками підготовки майбутніх вчителів іноземних мов.

Відповідно до вищезгаданого ми вважаємо застосування «візуальних медіа» обов'язковим компонентом у підготовці сучасних вчителів іноземних мов, який забезпечить готовність та адаптивність у фахівця до будь-яких умов майбутньої професійної діяльності.

Отже, підготовка майбутніх вчителів іноземних мов – це процес формування у фахівців іншомовних компетентностей (комунікативною, лінгвістичною, лінгвокраїнознавчою, лінгвометодичною та навчально-пізнавальною), які у свою чергу мають імплементуватись за допомогою набутих універсальних (*soft skills*) та цифрових навичок під час навчання іноземних мов.

Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що порушені проблемні питання підготовки вчителів до застосування візуальних медіа у навчанні іноземних мов повинні стати напрямами подальших наукових і практичних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко М. М. Професійна підготовка майбутнього вчителя в умовах парадигмальних змін. *Імідж сучасного педагога*. 2022. Вип. 6(201). С. 28-31. URL: <https://cutt.ly/E2r1aPx> (дата звернення: 21.12.2022).
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / за ред. В. Бусел. Київ: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Український педагогічний словник / Гончаренко С. У.; за ред. С. Головки. Київ: Либідь, 1997. 375 с.
4. Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття». Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1993, № 896. *Освіта*. 1993. С. 44-46.
5. Ненько Ю. П. Підготовка фахівця як предмет психолого-педагогічного аналізу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2017. Вип. 12. С. 41-45.
6. Педагогічна освіта і професійна підготовка в сучасному соціокультурному середовищі: монографія / Товканець Г. В. та ін. ; за ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Редакційно-видавничий центр МДУ, 2018. 302 с.
7. Петрик Л. В. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до застосування медіазасобів на уроках іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук (д-ра філософ.) : 13.00.04 / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 295 с.

8. Понежа Н. О. Практична медіаосвіта: творчі завдання для роботи з візуальними та аудіовізуальними медіапродуктами на уроках історії: навч.-метод. Посібник. Першотравенськ, 2019. 73 с. URL: <https://cutt.ly/wh604OZ> (дата звернення: 20.12.2022).
9. Безлюдна В. В. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948-2016 рр.): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Рівн. держ. гум. ун-т, 2017. 342 с.
10. Рогова Т. В. Професійна підготовка студентів у ВНЗ: її ознаки та якість. *Педагогіка та психологія*. 2017. Вип. 56. С. 294-301. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ped_2017_56_33 (дата звернення: 20.12.2022).
11. Редько В. Г., Буренко В. М. Функції сучасного вчителя іноземної мови в умовах компетентісно орієнтованого навчання: дидактичні та методичні аспекти проблеми. *Іноземні мови в школах України*. 2021. Вип. 1. С. 2-5.
12. Супрун Д. М. Професійна підготовка психологів в галузі спеціальної освіти: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 392 с.
13. Цюняк О. П. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти: монографія. Івано-Франківськ: Кушнір Г. М., 2021. 316 с.
14. Цюняк О. П. Професійна підготовка майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності у контексті ідей І.А. Зязюна. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2019. Вип. 26(1). С. 206-211. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpno_2019_26\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpno_2019_26(1)_35) (дата звернення: 23.12.2022).
15. Череповська Н. І. Візуальна медіакультура: розвиток критичного мислення та творчого сприймання. Методичні рекомендації до медіаосвітнього курсу «Медіакультура» для старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: МІЛЕНІУМ, 2014. 116 с.
16. Шквир О. Л., Гайдамашко І. А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до дистанційного навчання. *Молодь і ринок*. 2020. Вип. 3-4 (182-183). С. 17-22. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216616/216630> (дата звернення: 25.12.2022).
17. Chehimi G., Alameddine M. The making of a 21st century English language teacher during the pandemic. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*. 2022. Ed. 4(1). P. 101-120. URL: <https://doi.org/10.46328/ijonsses.297> (дата звернення: 25.12.2022).
18. Improving education of teachers and trainers. Implementation of Education and training 2010" Work programme: approved by European Commission on 5 November 2003. *Progress report*. 2003. 28 p. URL: <https://rb.gy/qnkkvn> (дата звернення: 25.12.2022).
19. Ihnatova O., Lazarenko N. Positive aspects and difficulties of teaching foreign languages in the blended learning course during COVID-19 pandemic. *Laplage Em Revista*. 2021. №7(3). P. 538-547. URL: <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173A1454> (дата звернення: 26.12.2022).
20. Mitchell, W. J. There are no visual media. *Journal of Visual Culture* consciously. 2005. Ed. 4(2). P. 257-266.

REFERENCES

1. Boiko M. M. Profesiina pidhotovka maibutnoho vchytelia v umovakh paradyhmalnykh zmin. [Professional training of the future teacher in conditions of paradigmatic changes]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 2022. Vyp. 6(201). P. 28-31. URL: <https://cutt.ly/E2r1aPx> (Last accessed: 21.12.2022) [in Ukrainian].
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.) [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with additions)]. / za red. V. Busel. Kyiv: VTF «Perun», 2005. 1728 p. [in Ukrainian].
3. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]. / Honcharenko S. U.; za red. S. Holovko. Kyiv: Lybid, 1997. 375 p. [in Ukrainian].
4. Derzhavna natsionalna prohrama «Osvita. Ukraina XXI stolittia». [State national program "Education. Ukraine of the 21st century"]. *Zatv. postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 hrudnia 1993, № 896*. *Osvita*. 1993. P. 44-46. [in Ukrainian].
5. Nenko Yu. P. Pidhotovka fakhivtsia yak predmet psykholoho-pedahohichnoho analizu. [Specialist training as a subject of psychological and pedagogical analysis]. *Profesiina osvita: problemy i perspektyvy*. 2017. Vyp. 12. P. 41-45. [in Ukrainian].
6. Pedahohichna osvita i profesiina pidhotovka v suchasnomu sotsiokulturnomu seredovyshchi: monohrafiia [Pedagogical education and professional training in the modern sociocultural environment: monograph] / Tovkanets H. V. ta in. ; za red. H. V. Tovkanets. Mukachevo: Redaktsiino-vydavnychiy tsentr MDU, 2018. 302 p. [in Ukrainian].
7. Petryk L. V. Pidhotovka maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly do zastosuvannia mediazasobiv na urokakh inozemnykh mov. [Preparation of the future primary school teacher for the use of media in foreign language lessons]. : dys. ... kand. ped. nauk (d-ra filosof.) : 13.00.04 / Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka, 2020. 295 p. [in Ukrainian].
8. Ponezha N. O. Praktychna mediaosvita: tvorchi zavdannia dlia roboty z vizualnymy ta audiovizualnymy mediaproduktamy na urokakh istorii: navch.-metod. posibnyk. [Practical media education: creative tasks for working with visual and audiovisual media products in history lessons: educ.-method. manual]. *Pershotravensk*, 2019. 73 p. URL: <https://cutt.ly/wh604OZ> (Last accessed: 20.12.2022). [in Ukrainian].
9. Bezliudna V. V. Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (1948-2016 rr.) [Professional training of future teachers of foreign languages in higher pedagogical educational institutions of Ukraine (1948-2016)] : dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / Rivn. derzh. hum. un-t, 2017. 342 p. [in Ukrainian].
10. Rohova T. V. Profesiina pidhotovka studentiv u VNZ: yii oznaky ta yakist. *Pedahohika ta psykholohiia*. [Professional training of students at universities: its features and quality]. 2017. Vyp. 56. P. 294-301. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ped_2017_56_33 (Last accessed: 20.12.2022). [in Ukrainian].

11. Redko V. H., Burenko V. M. Funktsii suchasnoho vchytelia inozemnoi movy v umovakh kompetentnisno oriientovanoho navchannia: dydaktychni ta metodychni aspekty problemy. [Functions of a modern foreign language teacher in the conditions of competence-oriented learning: didactic and methodical aspects of the problem]. *Inozemni movy v shkolakh Ukrainy*. 2021. Vyp. 1. P. 2-5. [in Ukrainian].
12. Suprun D. M. Profesiina pidhotovka psykholohiv v haluzi spetsialnoi osvity: monohrafiia. [Professional training of psychologists in the field of special education: monograph]. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2017. 392 p. [in Ukrainian].
13. Tsiuniak O. P. Profesiina pidhotovka maibutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv v umovakh tsyfrovoy transformatsii osvity: monohrafiia. [Professional training of psychologists in the field of special education: Monograph]. Ivano-Frankivsk: Kushnir H. M., 2021. 316 p. [in Ukrainian].
14. Tsiuniak O. P. Profesiina pidhotovka maibutnikh mahistriv pochatkovoї osvity do innovatsiinoї diialnosti u konteksti idei I. A. Ziaziuna. [Professional training of future masters of primary education for innovative activities in the context of the ideas of I.A. Zyazyuna]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka*. 2019. Vyp. 26(1). P. 206-211. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2019_26\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2019_26(1)_35) (Last accessed: 23.12.2022). [in Ukrainian].
15. Cherepovska N. I. Vizualna mediakultura: rozvytok krytychnoho myslennia ta tvorchoho sprymannia. [Visual media culture: development of critical thinking and creative perception. Methodological recommendations for the media education course "Media culture" for high school students of general educational institutions]. *Metodychni rekomendatsii do mediaosvitnoho kursu «Mediakultura» dlia starshoklasnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv*. Kyiv: MILENIUM, 2014. 116 p. [in Ukrainian].
16. Shkvyr O. L., Haidamashko I. A. Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly do dystantsiinoho navchannia. [Preparation of future primary school teachers for distance learning]. *Molod i rynek*. 2020. Vyp. 3-4 (182-183). P. 17-22. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/216616/216630> (Last accessed: 25.12.2022). [in Ukrainian].
17. Chehimi G., Alameddine M. The making of a 21st century English language teacher during the pandemic. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*. 2022. Ed. 4(1). P. 101-120. URL: <https://doi.org/10.46328/ijonSES.297> (дата звернення: 25.12.2022).
18. Improving education of teachers and trainers. Implementation of Education and training 2010" Work programme: approved by European Commission on 5 November 2003. *Progress report*. 2003. 28 p. URL: <https://rb.gy/qnkkvn> (дата звернення: 25.12.2022).
19. Ihnatova O., Lazarenko N. Positive aspects and difficulties of teaching foreign languages in the blended learning course during COVID-19 pandemic. *Laplage Em Revista*. 2021. №7(3). P. 538-547. URL: <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173A1454> (дата звернення: 26.12.2022).
20. Mitchell, W. J. There are no visual media. *Journal of Visual Cultureconsciously*. 2005. Ed. 4(2). P. 257-266.